

02.05.2023

Asia/17

§ 288

Hakemus Uudenmaan ELY:lle Oulunkylän jalopuulehdon luonnonsuojelualueen perustamiseksi sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamiseksi

HEL 2022-012296 T 11 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maarit Viurusen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oulunkylän jalopuulehdon hoito- ja käyttösuunnitelma 2023-2032
- 2 Oulunkylän jalopuulehto rajaus
- 3 Lainhuutotodistus 91-28-9903-55
- 4 Lainhuutotodistus 91-422-6-56

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus), että se perustaa Oulunkylän jalopuulehdon luonnonsuojelualueen sekä vahvistaa alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Hakemus luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Suojelun tarkoituksena on säilyttää Vantaanjoen varressa sijaitseva runsaasti vaahteraa kasvava lehtometsikkö, joka on entinen pihapiiri. Suojelu turvaa metsikön luontaisen kehittymisen jalopuumetsäksi. Alue täyttää luonnonsuojelulain edellyttämät luonnonsuojelualueen perus-

tamisen yleiset edellytykset. Alueella on runsas ja erityislaatuinen orvakkalajisto, joka muistuttaa Itämeren eteläosien lajistoa. Uhanalaisia ja hyvin harvinaisia orvakkalajeja on useita. Lahopuuta on runsaasti.

Alueen sijainti ja rajaus

Oulunkylän jalopuulehto sijaitsee Oulunkylän ja Pukinmäen rajalla. Alueen pinta-ala on 0,87 ha. Pieni lehtoalue rajautuu koillisessa Vantaanjokeen, luoteessa Käskynhaltijantiehen, lounaassa voimalinjaan, etelässä kevyen liikenteen väylään ja idässä entiseen peltoon.

Koillisrajana oleva Vantaanjoen pääuoma on Natura-alueita FI0100104.

Kiinteistötiedot

Luonnonsuojelualue sijaitsee lähes kokonaan kiinteistöllä 91-28-9903-55. Koska Vantaanjoen varrella raja kulkee rantaviivaa pitkin, pieniä osia suojelualueesta sisältyy kiinteistöön 91-422-6-56, johon kuuluu Vantaanjoen vesialueita. Helsingin kaupunki omistaa kiinteistöt.

Kaavoitus

Oulunkylän jalopuulehto sijaitsee yleiskaavassa virkistys- ja viheralueella.

Asemakaavassa nro 8185 suojelualue sijoittuu puistoalueelle.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Oulunkylän jalopuulehdon alue oli 1970-luvun alkuun saakka pihamaata, jota ympäröivät pellot. Nykyisen kaltainen metsäinen ilme paikalla alkoi olla 1980-luvulla, kun puut varttuivat ja uusia taimia kasvoi. Paikka sijaitsee Vantaanjoen melko jyrkällä törmällä. Alhaalta rannalta maasto kohoaa seitsemän metriä entiselle piha-alueelle ja 11 metriä korkeimmille kalliopaljastumille.

Alueella kasvaa kymmenittäin runkokuiksi varttuneita vaahteroita. Helsingin uhanalaisten luontotyyppien inventoinnissa vuonna 2022 alueen todettiin täyttävän vaarantuneen luontotyyppin, jalopuulehdon, ominaispiirteet. Vaahteroiden lisäksi muukin puusto on lehtipuuvältaista. Suojelualueen eteläreunassa kasvaa muutamia järeitä kuusia, yksi lehtikuusi ja puistolehmuksia, jotka todennäköisesti ovat vanhoja pihapuita. Vanhan asutuksen merkkeinä ovat kallion lakialueen kaivannot, kivijalan jäänteet sekä rannalle johtavat betoniportaat.

Metsäalue on saanut vuosikymmenien ajan kehittyä luontaisesti. Lahopuuta on runsaasti. Pensaskerros ja pienpuusto on paikoin tiheää, mut-

ta kallioisimmilla kohdilla puustoa on vain harvakseltaan. Jokivarren leppiä ja tuomia kasvava rantametsä on luonnontilainen.

Helsingin luontotietojärjestelmässä alue on arvokas orvakka- ja lintu-kohte.

Merkittävä lajisto

Lahottajasienet

Oulunkylän jalopuulehdon lahottajasienilajisto on monimuotoinen, ja kahdessa alueella tehdyssä inventoinnissa löytyi ainutlaatuista lajistoa. Perusorvakkalajisto muistuttaa enemmän Itämeren etelärantojen kuin pohjoisrantojen lajistoa. Lehtipuiden lajistosta alueelta löytyi mm. erittäin uhanalainen risakääpä, hyvin harvinaiset kehä- ja usvakurokka sekä Suomen ensimmäiset havainnot harsolajista Oliveonia subfibrillosa. Kuusimaapuulta löytyi alueellisesti uhanalaista peikonnahkaa.

Oulunkylän jalopuulehto muodostaa hyvän elinympäristön lahottajasienille. Sen sijainti Suomen etelärannikolla suojaisan joen varrella on ilmastollisesti edullinen. Alueella on eteläisempien kasvillisuusvyöhykkeiden puulajistoa ja runsaasti lahoppuuta.

Inventoinneissa on todettu, että koska Oulunkylän jalopuulehdon alue on pieni, olisi hyvä säästää lehtipuustoa hoitamattomana metsäisillä paikoilla alueen etelä- ja itäpuolella sekä Vantaanjoen vastarannalla.

Linnusto

Oulunkylän jalopuulehdossa viihtyy runsas lehtimetsien peruslinnusto. Pesimälinnuston parimäärätiheys on melko suuri, mikä kertoo metsäalueen hyvästä laadusta. Rehevä ja kasvillisuudeltaan suojaisa paikka jokivarressa tarjoaa erinomaisen elinympäristön. Arvoa linnustolle lisää myös runsas lahoppuun määrä.

Alueen inventoinnissa löydettiin useita vanhoja tikankoloja sekä kuolleissa että elävissä puissa. Kahdessa luonnonkolossa pesi kottarainen. Myös tali- ja sinitäinen sekä kirjosiippo pesivät alueella todennäköisesti luonnonkoloissa. Kesällä 2019 todetuista pesimälinnuista pensaskerttu on Suomessa silmälläpidettävä.

Lepakot

Linnustoinventoinnin yhteydessä havaittiin myös kahden eri lepakkolajin saalistavan Vantaanjoen yllä. Lepakot saattavat hyödyntää Oulunkylän jalopuulehdon vanhojen puiden koloja päiväaikaisina lepopaikkoina. Lepakot ovat luontodirektiivin IV liitteen tiukasti suojeltuja lajeja, joiden

lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.

Alueen käyttö

Oulunkylän jalopuulehdon virkistyskäyttö on vähäistä. Alueella on kaksi polkulinjaa, joista toinen kulkee entisen pihapiirin läpi. Se toimii oiko-polkuna itäosan kevyen liikenteen väylältä länteen Käskynhaltijantielle. Käskynhaltijantieltä kulkee rantaan toinen kalastajien käyttämä polku. Polut ovat kapeita eikä lehdossa ole polkujen ulkopuolella juurikaan kulumisen merkkejä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonhoidon suunnitelma

Lehdon puuston annetaan kehittyä luontaisesti. Tarvittaessa vaaralliset puut kaadetaan reittien varsilta, ja jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen.

Vieraslajeina tavattavia karhunköynnöstä, isotuomipihlajaa ja terttuseljaa poistetaan alueelta.

Virkistyskäytön suunnitelma

Alueen pihapiirin läpi kulkeva oikopolku merkitään viralliseksi kulkureitiksi, jolla liikkumista suositellaan. Jos polku vettyy, sitä voidaan parantaa soraistuksella. Näin polku pysyy kuivana ja tarve kiertää märkä kohta vähenee.

Virallisen polkureitin yhteyteen pystytetään pääopaste ja ainutlaatuisesta luonnosta kertova kohdeopaste tai opasteita.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen
- kasvien, sienten ja jäkälien sekä niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliölajien säilymiseen.

Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkien irti pitäminen.

Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä on sallittua:

- toimintarajoitteisen henkilön liikkuminen sähkömoottoroidulla apuvälineellä
- marjojen ja ruokasienten poimiminen
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahoppuiksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen
- alueen eteläpuolella kulkevan kaasuputken käyttö ja huolto
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarkemmin osoitetulla tavalla.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Esittelijän perustelut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa luonnonsuojelualueen. Päätökseen luonnonsuojelualueen perustamisesta on otettava tarpeelliset määräykset alueen luonnon suojelemisesta ja tarvittaessa sen hoidosta.

Oulunkylän rantapuiston jalopuulehto sisältyy Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2015–2024 kohteisiin.

Luonnonsuojelualueen perustamisen valmistelu käynnistettiin vuonna 2019, jolloin tehtiin kasvi-, luontotyyppi- ja linnustoinventointi. Lisäksi tehtiin orvakkainventointi, jotta saatiin päivitettyä aiemman vuoden 2011 inventoinnin tulokset.

Luontotietojen pohjalta alueelle on laatinut hoito- ja käyttösuunnitelman Ympäristösuunnittelu Enviro Oy.

Suojelualueetta sekä hoito- ja käyttösuunnitelmaa esiteltiin kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa 31.10.2022. Tilaisuuden jälkeen kaikilla oli mahdollisuus jättää kirjallisia kannanottoja, joita ei kuitenkaan saatu.

Investoinnit

Oulunkylän jalopuulehdossa tarvittavia investointeja ovat opasteiden suunnittelu, rakentaminen ja maastoon pystyttäminen, alueen rajojen merkitseminen ja tarvittaessa alueen läpi kulkevan polun parantaminen.

Kustannukset ovat opasteiden määrästä riippuen 20 000–30 000 € /10 v.

Vuosittainen hoito

Vuosittaiseen hoitoon kuuluvia töitä ovat opasteiden ja mahdollisen kunnostetun polkureitin ylläpito sekä vaarallisten puiden kaataminen.

Yleinen kustannus luonnonsuojelualueiden hoitamiseksi on 950 € /ha/v. Tämän mukaan Oulunkylän jalopuulehdon hoitoon tarvitaan 826,50 € /v.

Suunnittelun ja hoidon koordinointiin liittyvät työt

Investointien koordinointiin liittyvä työ on virkatyötä. Virkatyötä on myös luontoinventointien sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämisen koordinointi kymmenen vuoden kuluttua.

Luontoinventointien uusiminen sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen maksaa 20 000–30 000 € /10 vuotta.

Oulunkylän jalopuulehdon perustamisesta tai hoito- ja käyttösuunnitelmasta ei saatu kannanottoja.

Lopuksi

Esitys on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oulunkylän jalopuulehdon hoito- ja käyttösuunnitelma 2023-2032
- 2 Oulunkylän jalopuulehto rajaus
- 3 Lainhuutotodistus 91-28-9903-55
- 4 Lainhuutotodistus 91-422-6-56

02.05.2023

Asia/17

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnonvarat)

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 08.12.2022 § 220

HEL 2022-012296 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan ELY-keskukselle Oulunkylän jalopuulehdon luonnonsuojelualueen perustamista sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä.

Käsittely

08.12.2022 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 32062
hanna.seitapuro(a)hel.fi